

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

Ontworpen door

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

T (070) (10)(2e)

M (31) (10)(2e)

(10)(2e) @minvws.nl

Datum document

9 november 2020

Kenmerk

(10)(2e)

Bijlage(n)

nota

(ter informatie)

Beschikbaarheidsbijdrage n.a.v. coronacoachapp

Paraaf directeur

Paraaf SG

1 Aanleiding voor deze nota

In de zoektocht naar financiering voor de Coronacoachapp werd in de eerste instantie gekeken naar het gebruik van de beschikbaarheidsbijdrage, zoals aangedragen door de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa). Over deze optie is discussie ontstaan en dat riep de vraag op om meer uitleg over de beschikbaarheidsbijdrage. In deze nota geven wij een toelichting op de bijdrage, ook in relatie tot de Coronacoachapp.

2 Samenvatting en conclusies

De beschikbaarheidsbijdrage – achtergrond en proces

De beschikbaarheidsbijdrage is een subsidie op grond van artikel 56a Wet marktordening gezondheidszorg (Wmg). Het instrument is geïntroduceerd om de beschikbaarheid van noodzakelijke vormen van zorg te waarborgen. Het betreft hier zorg waarvan de kwaliteit, toegankelijkheid c.q. bereikbaarheid en betaalbaarheid niet gewaarborgd zijn zonder financiële bemoeienis van de overheid. In essentie is het bij de beoordeling van de vraag of een activiteit in aanmerking komt voor de beschikbaarheidsbijdrage op basis van de Wmg van belang of de bedoelde activiteit noodzakelijk is voor het leveren van zorg waarop aanspraak bestaat op grond van de Zorgverzekeringswet (Zvw) of de Wet langdurige zorg (Wlz).

Verder moet het gaan om een vorm van zorg:

- a) waarvan de kosten niet (geheel) zijn toe te rekenen aan individuele zorgverzekeraars, of
- b) waarbij de toerekening van kosten naar tarieven marktverstoring zou werken, en
- c) die niet op andere wijze kan worden bekostigd.

Bij AMvB, het Besluit Beschikbaarheidsbijdrage WMG, wordt door de minister van VWS bepaald voor welke vormen van zorg en onder welke voorwaarden een beschikbaarheidsbijdrage kan worden toegekend. Dit is een limitatieve lijst. De druk om onderdelen onder het besluit te scharen is vaak groot: verzekeraars en zorgaanbieders hoeven dan bijvoorbeeld voor dit gedeelte geen onderhandelingen te voeren, aanbieders hebben de garantie op een bepaalde som geld en het raakt individuele verzekeraars en de onderliggende concurrentiepositie niet omdat het uit het algemene zorgverzekeringsfonds komt. Echter, dit instrument dat juist bedoeld is om marktverstorende effecten op te lossen, werkt ook zelf marktverstorend.¹ Daarnaast is het uitsluitend bedoeld om *noodzakelijke vormen van zorg* te waarborgen. Dit komt daarom ook op deze wijze terug in het (wettelijke) toetsingskader voor de beschikbaarheidsbijdrage.

Directoraat Generaal
Curatieve zorg

(10)/(2e)

(10)/(2e)

Kenmerk

(10)/(2g)

De minister geeft na opname van de vorm van zorg in de AMvB via een aanwijzing (opdracht) aan de NZa de bevoegdheid om een beschikbaarheidsbijdrage vast te stellen. De zakelijke inhoud van de aanwijzing wordt voorgehangen bij de Eerste en Tweede Kamer. In de aanwijzing worden ook de beleidsrijke randvoorwaarden opgenomen waaraan de aanvraag voor de beschikbaarheidsbijdrage moet worden getoetst.

De NZa beslist over het toekennen van beschikbaarheidsbijdragen aan individuele zorgaanbieders binnen deze door VWS gestelde kaders. Ook de hoogte van de bijdrage wordt door de NZa vastgesteld. Zij dient daarbij een redelijkerwijs kostendekkende vergoeding vast te stellen (berekend middels kostenonderzoeken), wat gecorrigeerd wordt met inkomsten uit tarieven. Er is geen sprake van een subsidieplafond en van overcompensatie mag (gezien staatssteunregels), ook geen sprake zijn.

Voorbeelden van vormen van zorg die in aanmerking komen voor een beschikbaarheidsbijdrage zijn:

- Afdelingen SEH en acute verloskunde, voor zover zij gevoelig zijn voor de 45-minuten norm;
- Zorg verleend door het calamiteitenhospitaal;
- Zorg verleend door Mobiel Medische Teams (MMT's), waaronder de traumaheli's;
- Traumazorg, voor zover het coördinatie, opleiden trainen en oefenen betreft.

De ROAZ-bijdrage

Laatstgenoemde bevat ook voor een deel de werkzaamheden van de ROAZ. Deze bijdrage is bedoeld voor het ontwikkelen van de kennisfunctie ten behoeve van zorgverlening bij rampen, de coördinatie van de trauma(keten)zorg (1 van de taken van de ROAZ) en het opleiden, trainen en oefenen ten behoeve van rampen.² Deze activiteiten zijn allen nodig ten behoeve van de beschikbaarheid van goede traumazorg.

¹ Hoewel (het streven is dat) de bijdrage kostendekkend wordt vastgesteld, komt het weleens in de praktijk voor dat de bijdrage meer dan kostendekkend is. Dit geeft bepaalde aanbieders, die een bijdrage ontvangen, een oneerlijk concurrentievoordeel t.o.v. aanbieders die geen bijdrage ontvangen.

² Ond. B aanhef en onder 5, bijlage Besluit beschikbaarheidsbijdrage WMG.

In de aanwijzing Aanpassing beschikbaarheidsbijdrage traumazorg is de zorg verder afgebakend met een verwijzing naar het rapport LNAZ, waar de taken en bevoegdheden van de ROAZ'en in zijn uitgewerkt. De beschikbaarheidsbijdrage aan de ROAZ is daardoor beperkt. Andere activiteiten die de ROAZ onderneemt – ook in het kader van COVID-19 – worden op andere wijze (opdrachtverlening, subsidies, of anderszins) bekostigd.

Directoraat Generaal
Curatieve zorg

(10)(2e)

(10)(2e)

Kenmerk

(10)(2g)

De beschikbaarheidsbijdrage en de coronacoachapp

De coronacoachapp is een applicatie waarbij covid-patiënten in de thuissituatie hun gezondheidsgegevens invoeren in de app, contact kunnen houden met een zorgverlener uit het ziekenhuis en advies kunnen ontvangen over hun gezondheidsstatus. Hiermee zou de druk op de eerste lijn worden verminderd, en in tweede instantie ook de druk op ziekenhuizen.

Vergoeding vanuit de ROAZ-bijdrage is hier juridisch gezien niet voor mogelijk, omdat dit niet past binnen de afbakening zoals opgenomen in de Wmg, de amvb en in de aanwijzing gegeven aan de NZa. Er wordt niet voldaan aan de voorwaarden als hierboven uiteengezet.

Voor gebruik van de beschikbaarheidsbijdrage ten behoeve van financiering van de coronacoachapp is specifiek door de NZa de inzet van de ROAZ-bijdrage aangedragen als "geitenpaadje", naast de mogelijkheid van een VWS-subsidie. De NZa heeft daarbij verzocht om een opdrachtbrief. Als de coronacoachapp binnen de bestaande kaders zou kunnen worden bekostigd, was deze brief niet nodig. De NZa is zoals gezegd bevoegd een beschikbaarheidsbijdrage zelfstandig te verlenen indien en voor zover deze binnen de door VWS gegeven beleidskaders past, hetgeen hier dus niet het geval is.

Op dit moment wordt daarom gewerkt aan de mogelijkheid om een VWS-subsidie op korte termijn te realiseren.

(10)(2e)

(10)(2e)